

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak.
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 125. szám.

Hétfő június 1.

A nagybeeskereki csipkekiállítás.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybeeskerek, június 1.

Manapság, amikor az ipari munkára egyre nagyobb súlyt kívánunk helyezni s az ipar minden ágának fejlesztése különös gondját képezi az intéző köröknek, minden e körül csoportosuló munkásságot fokozottabb figyelemben kell részesítenünk s minden ilyen irányú mozgalmat a leghathatósabban támogatni.

Az ipari munka fejlesztésének körébe tartozik a női kézimunka is, olyanképpen, hogy az egyszerű eddigi szűkkörű, nagyobb részét a család keretében mozgó női kézimunkát ipari termelésévé növeljük, amit főleg oly módon lehet elérni, hogy a kézimunkát minél szélesebb körben művészi színvonalra fejlesztve keresett kereskedelmi cikké tesszük. Különösen jelentős és eredményes ebben a törekvésben pedig az, ha az oda irányul, hogy a nép házi ipari kézimunkáját tökéletesítjük s ezzel keresetté tesszük, amivel egyben új, vagy nagyobb mértékű keresetforrásokat nyitunk meg.

Külföldön már régen fölismerék ezt s a csipke, szövő, himző stb. kézimunka nagy ipari ágakká fejlődött, a melyeknek messze vidékeken kitűnő piacuk van, sőt e piacok között van Magyarország is, holott Magyarország népeiben valóságos óserő szunnyad házi ipari munkában.

A szociális viszonyok új alakulása rá vitte azután az intéző embereket arra, hogy a házi ipari munkát ne hagyják tovább a család körében parlagon heverni, hanem azt kiemelve a szűk körből minél szélesebb körben érvényesítse.

Igy létesültek nálunk a különböző szövő-, fonó-, himző- és csipketanfolyamok, amelyek az eddigi munkákat fejleszteni, tökéletesíteni s így valóságos ipari termelésévé tenni célozzák.

Torontálvármegyének ismert gazdag házi ipara van szövő, fonó és himző dolgokban s a Tulipán-szövetség nagybeeskereki fiókjának, ha más érdeme talán nem is volna, de hogy itt csipketanfolyamot szervezni és létesíteni tudott, amely most a női kézimunka népszerűsítését van hivatva alkalmas utra terelni, ez mindenestre örvendetes és mindenképpen elismerésre méltó.

Franz J. L. elnök és Streitmann Antal tanár lelkes buzgalmanak nagy része van a sikerben, amelyet a csipketanfolyam tegnap megnyílt kiállítására fölmutat. Mellettük pedig különös elismerés illeti a csipketanfolyam vezetőit, illetőleg irányítóit, nevezetesen Kuss Berta kisasszonyt, a tanfolyam vezetőjét, aki a túllhimzésben, velencei csipkekészítésben, Partilla Gézáné urnét, aki a horgolt munkákban és Engel Iona kisasszonyt, aki a tanfolyamnak már legmagasabb ágában, a csipkeverésben adott oktatást a tanfolyamon résztvevőknek.

A csipkekiállítás ugyan ma még nem a nép háziipari munkája dominál, de azért figyelemreméltó méretekben mutatkozik, jövőre pedig különösen ezt fogják fejleszteni az ilyen tanfolyamokon.

A nagybeeskereki csipkekiállítás tegnap délelőtt fél 12 órakor nyílt meg. A kiállításra, amely a vármegyeház disztermében van, nagy számmal jött el a közönség, különösen a hölgyek serege

s mindenki igazán gyönyörködve szemlélte a kiállított kézimunkákat, amelyek legtöbbje már megcsodálni való finom iparművészeti munka.

Botka Béla főispáné, a kiállítás védnöke, váratlanul közbejött akadályoztatása folytán nem nyithatta meg a kiállítást s a rendezőkhöz intézett meleg hangú levélben mentette ki magát.

A kiállított munkák közül a melencei nők munkáit említjük első sorban, mert ezek képezik az alapját annak a célnak, amelyet ilyen tanfolyamok a kézimunka fejlesztésével célozni akarnak.

Ebben a kis kollekciónak vannak Marjanszky Drága pompás arany- és ezüsthímzései (szerb női sapka), Bulits Drága, Szubotin Zsiváné finom fehérhímzései s köztük különösen egy remekbe készült csipkekötös, amelyet Partilla Gézáné terve szerint melencei szerb parasztasszonyok készítettek. A munka versenyez a leghíresebb és legfinomabb külföldi csipkemunkákkal.

Azonban a kiállítás többi tárgyai is mind kiváló színvonalon állnak. Így különösen pompásak Kuss Berta fekete csipkeruhája és napernyő disze, Partilla Gézáné, Hajduska Cecilia, Hasch Ferencné csipkebluzai, Nemes Böske csipkeruhája, Engel Ilonka, Homa Mariska csipkeverései és más csipkemunkái.

De hasonló elismerés és dicséret illeti valamennyi kiállító szép és gondos munkáját. A kiállítók között vannak pedig még a következők. Idegenek: Lichtenekert Mari, Lichtenekert Jánosné, özv. Herger Pálné (Karánsebes), Fábiny Ilonka (Szabadka), Klein Mórné (Bótos). Nagybeeskerekiek: Daun Anna, Joanovich Sándorné, Kaszás Clarisse, Hajduska Juliiska, Bejcz Irén, Homa Mariska (remekbe készült vankosok), Sántha Jolán, Engel Ilonka (remek csipkesál), Virág Mariska, Mencer Lipótné (értékes török himzés, amelyet a helybeli főgimnázium muzeumának adományozott), Hessmann Vilma, Heller Margit, Pfné Klára, Drechsler Róza, Müller Rózsika, Schneller Rózsika, Joánovics Mária, Ambrus Gizella, Termasich Adél, Kokits Jánosné, Erdős Piri, dr. Neumann Gyuláné, Sonnenfeld Elza, Hoffmann Vilma, Partilla Mária, Kaszás Margit, Fialowski Irén stb.

Első szempillantásra a munkák tömegéből valamennyit alig lehet kellőképpen értékelni s így csak általánosságban hangozthatjuk és ismételhetjük, hogy a kiállítás, bár szerény külső keretben mozog, de tartalmilag kiváló színvonalon áll s mindenkit, aki fáradozásával hozzájárult, a legteljesebb elismerés és dicséret illeti.

A kiállítás június hó 7-ig lesz nyitva minden nap d. e. 10—12-ig, d. u. 5—7-ig s megérdemli, hogy a legszélesebb körben érdeklődést és méltánylást keltsen.

A csipkekiállítás megnyitását Dániel Lászlóné több tárgyat megvett, Magyar Pál apátplébános egy oltárterítőt, dr. Nónay Pálné pedig túllbluszt rendelt meg. A legszebb icsipkés kabátot Csermák Etelka váltotta magához. Kedden naposok lesznek Hoffman Vilma, Heller Rózsika, Homa Mariska és Engel Iona. Mától kezdve a belépődíj 40 fillér.

Beszámoló a nagybeeskereki gyermeknapról.

— Saját tudósítónktól. —

Nagybeeskerek, június 1.

A gyermekvédő-liga nagybeeskereki bizottsága tegnap délelőtt a vármegyeháza főispáni kistermében ülést tartott, amely beszámoló aktusát képezte a husvétkor tartott nagybeeskereki gyermeknapnak.

Az ülésen a távollévő elnök, Botka Béla főispán helyett Mencer Lipót elnököt, míg a bizottság tagjai közül megjelentek: Baaden Károlyné, Bakálovich Dóra, Beller Istvánné, Knyaskó Lajosné, dr. Mihálovics Ödönné, Müller Józsefné, dr. Nónay Pálné, Oldal Antalné, Papp Lili, Stassik Zaida, Szalay Józsefné, özv. Titzené, Titze nővérek, dr. Vinczevidy Ernőné, a férfiak közül Baaden Károly, Bányai Jakab, Franz J. L., Kaufmann István, Oldal Antal, Partilla Géza, Somfai János, Szalay József és Szilágyi Albert.

Miután az elnök üdvözlö a megjelent tagokat, Szilágyi Albert titkár beteterjeszti a gyermeknapról szóló számadásokat.

E szerint befolyt 1907. évben 1257 kor. 10 fillér, 1908. évben 2642 kor. 22 fillér, összesen 3899 kor. 32 fillér. Kiadás volt 89 kor. 76 fillér. Maradt 3809 kor. 56 fillér. A vidéki községek közvetlenül Budapestre küldtek be: 1106 kor. 76 fillért. Összesen 4916 kor. 32 fillér.

Ebből az összegből a helyi egyület illeti egy negyedrészt, 1229 kor. 08 fillér, a többi az országos Gyermekvédő Ligának Budapestre küldetik fel. A számadások hiteles fölülvizsgálására a bizottság Kiss István számtanácsost, Oldal Antal takarékp. igazgatót és Mayer Rezsőt kérte föl.

Botka Béla főispán régebbi javaslatára elhatározta a helyi bizottság, hogy az országos Gyermekvédő Ligát arra kéri, hogy április 2. és 3-án helyett május 2. és 3-án tartsa ezentúl a gyermeknapokat, mert április hónap hazánkban az időjárás megbízhatatlansága és szélsősége miatt erre nem alkalmas, míg május hónap az időjárás sokkal kedvezőbb, május hava az év és tavasz legszebb hónapja, sokkal jobban megfelel a gyermek korának, ártatlanságának és bájainak is s annak mintegy symbolumát is képezheti.

Felkérte az országos Liga arra is, hogy egy állami gyermekmenhelynek Nagybeeskereknek leendő felállítását összes erkölcsi és anyagi erejével támogassa a kormánytól, mert e nagy megye ily gyermekvédelmi intézménnyel nem bír s erre okvetlenül szüksége van. A helyi bizottság meg van győződve arról, hogy a helyi és megyei áldozatkészség is támogatni fogja a kormányt ebben a működésében, sőt erőforrásokról is lehet e téren gondoskodni.

Ezután a bizottság összes tagjainak és tisztikarának köszönetet szavazott s egyben azt is kimondta, hogy a gyermekmenhely megalkotásáig permanenciában marad.

Franz J. L. indítványozza, hogy a bizottság a hölgytagoknak lelkes fáradozásaiért szavazzon köszönetet, amihez a bizottság egyhangú lelkesedéssel hozzájárul.

Indítványozza továbbá, hogy a gyermeknap jövedelmének Nagybeeskerekre jutó részét a helybeli árvaháznak és gyermekbarát egyesületnek juttassák.

Többek felszólalása után az erre vonatkozó határozatot, amíg a nagybeeskereki gyermekmenhely ügye el nem dől, függőben tartják.

Fölpanaszolták az ülésen, hogy egyes kereskedők, akik a gyermeknap plakátokat elfogadták s üzleteikben reklámnak kitették, dacára annak, hogy élvezték a gyermeknap előnyeit, a gyűjtő hölgyekkel szemben udvariatlanul viselkedtek,

Alapított 1871

Ujdonságok a nyári idényre:

napernyők, kalapvirágok, harisnyák, gyermektrikók, fürdő-
cikkek, gyermek batisztfekőtök. * Játékszerkiállítás.

358-15.14

ezelőtt Kokits A. F., divat- és rövidárkereskedés „a pillangóhoz”.

NAGYBEESKEREK.

Telefon 201 sz.

aminek az az eredménye, hogy jövőre a hölgyek nem akarnak vállalkozni a gyűjtésre.

A bizottság elhatározta, hogy jövőre ezeket a kereskedőket, akik föl vannak jegyezve, mellőzi a gyermeknapból s fölterjesztik névsorukat az országos ligának is, hogy mellőzze őket.

Miután még az elnök megköszönte mindenkinek a fáradságát, a gyűlés véget ért.

A torontálmezei kiskereskedők kongresszusa.

— (Saját tudósítónktól.) —

Nagybecskerek, június 1.

A torontálmezei kisebb rőfös és rövidáru kereskedők tegnap délelőtt Nagybecskerekre kongresszusra gyűltek össze, hogy egyesült erővel odahassanak, hogy a nekik nagy kárt okozó heti piaci hálalást megszüntessék, illetőleg ilyen irányban a törvényhozás közbelépését kieszközöljék.

A kongresszust a Korona-szállodában tartották, amelynek nagy termét csufozásig megtöltötték egy a helyből, mint vidékről nagy számmal megjelent kiskereskedők. Kivülük részt vett a gyűlésen dr. Kardos Samu orsz. képviselő és Bielek Antal m. tb. főjegyző, ipari és kereskedelmi előadó.

Ploczár József, mint az összehívók egyike üdvözölte a megjelenteket és felkérte őket a tisztikar megválasztására.

A választás megejtetvén, annak eredménye a következő: Elnök Guttmann Mór, özv. Guttmann Jakabné és fiai nagybecskereki cég birtagja, alelnök Ploczár József (Bégaszentgyörgy), pénztárnok Grünfeld Adolf (Bégaszentgyörgy), jegyző Felsenstein Adolf (Nagybecskerek).

Ploczár József ezután ismertette a kongresszus összehívásának célját s megállapítja a tárgysorozatot, amely a következő: 1. A szabad ipar és kereskedelem korlátozása. 2. A hálalás teljes megszüntetése. 3. Állásfoglalás az ipari novellatervezet sérelmes szakaszai ellen.

Ploczár József kifejti, hogy a Mária Terézia-féle patens a felvidéki tótoknak csak azt a jogot adja meg, hogy háziipari cikkekkal hálaljanak, de ők csupa gyári cikkeket árulnak most. Torontálvármegye 1899-ben hozott egy határozatot, amelyben kimondja, hogy a hálalók kötelesek az áruk származását igazolni, de a belügyminiszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve ezt a határozatot megsemmisítette s így ezek a hálalók, kik sem oly nagy állami, sem községi terhetek nem viselnek, mint a megtelepedett kiskereskedő, létalapjában megtámadják a kiskereskedőt.

Ploczár József elfogadásra ajánlja határozati javaslatát és indítványozza, hogy a kongresszus válaszonon egy bizottságot, mely memorandumot szerkesztszen és személyesen tisztelegve a miniszternél s a többi illetékes hatóságnál, adja azt pártolás végett át.

Neufitovics Kusman (Opova): Ugyanily értelemben beszél szerbül. Ő a szabad iparban látja a veszélyt, mely a tanult kiskereskedőt fenyegeti most és azelőtt is. A hálalás orvoslását csak abban látja, hogy a gyolcsos tótokat letelepedésre kötelezzék.

Dr. Kardos Samu orsz. képviselő köszöni a kongresszus meghívását és bizalmát. Tudja, hogy a kiskereskedőket nyomó baj nem mai keletű, tudja azt is, hogy csak egyesült erővel lehet ezen baj orvoslását keresztülvinni. A hálalási jog történetét fejtegeti, majd kijelenti, hogy most midőn az új ipartörvény készül, itt az ideje, hogy talán végre-valahára ez a dolog a kiskereskedő javára orvosoltassék.

Bielek Antal: Az új ipartörvény novella csak most érkezett le — mint tervezet a megyék és városokhoz, illetőleg a keresk. és iparkamarákhoz véleményadás végett. Sérelmes a tervezetben a 6. §. és 114. §. (16 éves egyén önálló hálalást üzhet és csak 20000 lakossal bíró városnak van megszorítási joga.) Indítványozza, hogy kéressenek fel a kamarák is pártolásra.

Dr. Kardos Samu orsz. képviselő indítványozza, hogy a határozati javaslat nyújtassék át a vármegyének és kérjék fel a vármegyét, hogy mint külön ügygel is foglalkozzon e kérdéssel és irjon fel a törvényhozáshoz is.

Grünbaum Arnold: A hálalás tulkapásai miatt részben a falusi és egyéb hatóságok nem-bánomságait okozza.

A határozati javaslatot a kongresszus egyhangulag elfogadta, mely szerint a készülő ipartörvény 6. fejezete elhagyassék, ez ügyben memorandum intéztessek a kormányhoz és hogy a mozgalomhoz hívják fel a szomszédos megyék kiskereskedőit is.

A memorandum szerkesztő-bizottságba beválasztották: Fendler Károly (Módos), Sladik János (Párdány), Neufitovics Kusman (Opova), Grünfeld Adolf, Ploczár József (Bégaszentgyörgy), Felsenstein Adolf (Nagybecskerek).

A kongresszus után fél 2 óraker társasbéd volt a Koronában.

A kongresszus táviratilag üdvözölte Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert, Sztéryny József államtitkárt és lovag Vest Edét, a temesvári kereskedelmi és iparkamara elnökét.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 $\frac{1}{2}$ ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 7 $\frac{1}{2}$ óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Június 15. Közig. biz. tisz. ülése.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Tenzlinger József zalaegerszegi kir. törvényszéki joggyakornokot a billédi kir. járásbíróvához jegyzővé kinevezte.

— **A kulturegyesület ülése.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület igazgatósága június hó 2-ikán, kedden délután fél 5 óraker a vármegyeház alispáni kistermében ülést tart, amelynek tárgysorozata! 1. Tanítói jutalmazások. 2. Jutalomkönyvek kiosztása. 3. A közművelődési egyesületek országos kongresszusán való képviseltetés. 4. A rabok oktatása. 5. Esetleges egyéb ügyek. — Az ülésre az igazgatósági tagok ez uton is hivatalosak.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** Az aracsi iparos olvasókör alapszabályait a m. kir. belügyminiszter jóváhagyta.

— **Eljegyzés.** Jeszenszky Endre nagybecskereki m. kir. adótiszt eljegyezte Bujkovszky Jolánka kisasszonyt, néhai Bujkovszky Gusztáv volt lajosfalvi ág. ev. alesperes bájos leányát.

— **A vármegyei tisztviselők közgyűlése.** A vármegyei tisztviselők országos egyesülete szombaton rendkívüli közgyűlést tartott Budapesten Pestvármegye székházában. A közgyűlésen, amelyen Somogyi István alispán elnökölt, nagy számmal jelentek meg a vármegyei tisztviselők, köztük Torontálvármegyéből dr. Vinczehid Ernő megyei főjegyző, Bánlaky András árvaszéki ülnök és Horváth Zoltán főszoigabíró. A sorrend szerint elsőbbsen az alapszabályok módosítása került volna tárgyalásra, ez azonban a legközelebbi közgyűlésre halasztott. A tisztújítás nem ejtetett meg és a tiszti mandátumok meghosszabbítást nyertek. Az 1908. évi költségvetés elfogadott és a tisztikarnak a fölmentvény megadatott. Ezután Horváth József országgyűlési képviselő, egyesületi titkár előterjesztette éves jelentését, amelyben beszámolt az egyesület működéséről és kifejtette az egyesület jövő programját. A jelentéshez Goda Béla, Lovassy Andor, Ivánka Pál, Koller Sándor és mások szoltak hozzá; majd Issekutz Aurél alispán indítványt tett, hogy az egyesület főtitkárának, Horváth József dr.-nak működéséért egyáltalán, de különösen a hitelügy rendezése terén kifejtett sikeres munkásságáért a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon. Végül bejelentette még Horváth József dr., hogy Mosonvármegye törvényhatósági bizottsága, elismerésül annak, hogy az országos egyesület jelentős eredményeket ért el rövid fennállása óta a tisztikar érdekei és a közigazgatás fejlesztése körül, az országos egyesület alapító tagjai sorába lépett és felszólította a társtörvényhatóságokat, hogy szintén lépjenek be alapító tagokul. A közgyűlés Mosonvármegye törvényhatósági bizottságának ezért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott és erről a vármegyét átiratilag értesíti. Issekutz Aurél alispán indítványára azután, tekintettel arra, hogy a státuszrendező munkálatok még nem készültek el, határozatba ment, hogy az eredetileg június 30-ikára kitűzni szándékolt rendkívüli közgyűlés nem tartatik meg, hanem egy későbbi időpontra halasztatik.

— **Előjárók választása.** Gyálán és Szerbkeresztúron a múlt heten tartották meg az előjáróság választását. Az eredmény a következő: Gyálán I-ső bíró lett Zakity Joca. II-od bíró idb. Uverity Szvetozar, közgyam Popovits Simon, pénztárnok ifj. Nedelykov Tima, esküdtek Szuity Gavra (Ráda), Jakovijev Mita Nedelykov Gyurica és Ignjatov Mladen.

Szerbkeresztúron I-ső bíró lett Jancsity Lyubomir, II-od bíró Jablanov Milos, közgyam Jancsity Andria, pénztárnok Basaragin Steva, esküdtek Jablanov Fonta, Lovadinov Obrád, Vidacs Péter és Setyerov Glisa. Az új előjárók

kat mindkét községben egyhangu közfelkiáltással választották meg.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte Torontál-Erzsébetlak köztisztviselőiben álló kitűnő jegyzőjét, Pártay Zoltánt. Neje szül. Törzsy Janka tegnap délután életének 31-ik évében rövid szenvedés után meghalt. Az élete virágában elhunyt köztisztviselőben álló urinál halála, ki néh. Lauka Gusztáv koszoros írónk fogadott leánya volt, Nagybecskerekben is általános és mély részvételt kelt. A gyászoló család a következő jelentést adta ki:

Alulírottak megtört szívvel úgy magunk, mint számos rokonaink nevében jelentjük, forrón szeretett feleség, illetve testvér, menyé és rokon Pártay Zoltánné szül. Törzsy Janka folyó évi május hó 31-én délután 1 óraker életének 31-ik évében bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó évi június hó 1-én délután 5 óraker fognak a róm. kath. szertartás szerint örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó évi június hó 2-án reggel 8 óraker fog a helybeli róm. kath. templomban megtartatni. Torontál-Erzsébetlak, 1908. május hó 31-én. Áldás és béke lengjen porai felett! Pártay Zoltán férje Özv. Pártay Józsefné anyósa. Pártay Aladár sógora. Pártay Aladárné szül. Kokovay Irma sógornő. Törzsy Feri. Antal, Teréz, Anna testvérei. Dr. Lauka József nagybátyja.

— **A törökbecsei ármentesítő társulat köréből.** A törökbecsei ármentesítő és belvízrendező társulat legutóbb tartott véleményező bizottsági ülésében Szilágyi Zsigmond ig. főmérnök nyugdíjba vonulása folytán az ig. főmérnök teendőik végzésével ideiglenesen Pfeiffer István a bácsi tiszai ármentesítő társulat igazgató-mérnökét bízta meg.

— **A törökbecsei Leiningen-szobor.** A Törökbecsén felállítandó gróf Leiningen-szobor alapjavára 1908. május hóban a következő adományok folytak be:

Hódmezővásárhely város 50 korona, Gatter Jakab jegyző Pészak 8—, Alattyán község 2—, Vésztő község 10—, Balsa község 8—, Kiskunhalas város 40—, Alsószeli község 10—, Nagykőrös város 10—, Sziklady István tanár Brassó 7—, Mihályi község 5—, Cegléd város 20—, Ada község 10—, Vác város 50—, Sopronbátfalva község 1—, Petele község 5—, Tiszavölgyi járás szolg. hivatala 140, Ujkigyós község 10—, Czenger község 2—, T. L. Budapest 10—, Körösmező község 5—, gróf Szapáry Péter Budapest 5—, Hermann Ilona tanítónő Pétek 2—, Köszeghy Janos áll. tanító Tiszaujlak 2—, Némethy Zsigmond tanító Szilágyosmlyó 1—, Lukács Antal Budapest 10—, Tallian Béla Törökkanizsa 10—, Széchenyi Ferenc gróf Somogytárnóca 10—, Nagyiklód község 5—, Csépe József tanító Gyöngyös 321, Miszla község 4—, Gyulavár község 10—, Széchenyi Frigyes gróf Somogytárnóca 5—, gróf Lonyay Elemér Araszvár 5—, Graeffel János Esztergom 5—, Lovassy Ferenc Bátor 25—, Széchenyi Aladár gróf Lábod 20—, Wagner Tinka Ujverbász 18—, gróf Keglevich Gábor, Blaskovits Eleméne N.-Káta 7—, Mártonfalva község 5—, László Lehel áll. tanító Eger 155, Fabián János Pozsony 2 korona.

— **Jégeső.** Mint Törökkanizsáról jelentik, pénteken nagy jégeső vonult végig a járásban, amely jókora kárt okozott egy a gyümölcsösökben, mint a gabonákban. Törökkanizsának csak kevés része volt benne, Józseffalva községben meg éppenséggel semmi sem esett, de nagy kárt okozott a jég Szerbkeresztúr községben, ahol a mogyoró nagyságu jég elverte az összes szőlőket és gyümölcsösöket.

— **Nyilvános köszönet.** A főgimnáziumi tanulók tanulmányi kirándulása alkalmával szegénysorsu és jóelőmeneteli tanulók költségeinek fedezésére a Torontáli hitelbank, a Nagybecskereki takaré- és előlegegyet, a Nagybecskereki takarékpénztár és a Közgazdasági bank egyenként 25 koronát adományoztak. Fogadják a kegyes adakozók az intézet halás köszönetét. A főgimnázium igazgatósága.

— **Tűz.** Vidakov Zsivó törökkanizsai földbirtokos tanyáján a múlt vasárnap nagy tűz volt. — Az ünnepre való tekintettel a gazda az összes cselédekkel együtt a községbe ment s a tanyán egy-kegy gyermeken kívül nem volt senki akkor, mikor a tűz kiütött. — A gyorsan terjedő tűz elhamvasztotta az összes épületeket s az istállóban elpusztult két ló is.

— **Felülfizetés.** A helybeli áll. polg. és felső kereskedelmi iskola által folyó hó 27-én az intézet hangszer- és hangjegy-gyűjteménye javára rendezett majálison felülfizettek: Dr. Kiss 2 kor., dr. Végh Lajos — 50, Radosics Emil 50—, N. N. — 10, Grünberger Mór 10, Mattanovich György 1—, N. N. 1—, Heller Dávid — 50, N. N. — 60, Menger Aurelia 1—, Bergenthal Béla — 50, Névtelenek: — 10, 1—, — 50, — 10, — 50, — 50, — 60, 140, — 60, W. Z. — 50, Névtelenek: — 50, — 50, — 50, — 40, — 50, — 50, 1—, — 50, Krumenacker 2—, N. N. — 50,

Berkovits Jánosné 1.—, N. N. —20, Boleszny Antal 1.—, Grün N. —20, Stern N. 1.—, Pleitz-nyomda 5 korona. Fogadják a felülfizetők a rendezőség hálás köszönését.

A Béga áldozata. Bégaszentgyörgyről jelentik, hogy ott tegnapelőtt Karabens András 23 éves temesvári cipészsegédet halázták ki a Béga-ból, aki Temesváron május hó 24-én fürdés közben a vízbe fult. Holttestét a Nagybecskerek felé közlekedő gőzhajónak hullámai vetették a partra. A gőzhajón a szerencsétlen fiatal ember szülei is tartózkodtak, akik nyomban partra szálltak és hosszú, kínos keresés után megtalált fiuknak eltöretése iránt intézkedtek.

A malom kerekai között. Mint Nagyszentmiklósról írják, ott nemrégiben Blickling Péter ottani lakosnak 12 éves fia a Maroson levő vizimalom kerekai közé került, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a kerekok fejből egy részt kihalasztottak. A gyermeket a Berta-kórházba vitték, ahol leggondosabb ápolás alá vették, de a sérülés oly természetű volt, hogy nem lehetett megmenteni s a szerencsétlen gyerek a napokban meghalt.

Életunt vámenlőr. Törökbecséről írják: Selymes Mihály már évek óta alkalmazásban volt a törökbecsei közös uradalom tulajdonát képező várn és révnél. Csütörtökön eddig még ismeretlen okból a révház melletti fabódé előtt felakasztotta magát. Az életunt vámenlőrt ott foglalatostárs Boldizsár Mihály észrevette, zsebkésével a kötelet hirtelen levágta s még szerencsésen megmenthette az életnek.

Sport.

Lóversenyek Nagyikindán. Nagyikindán szombaton és vasárnap tartotta meg a torontál-vármegyei agarász és lovasegyesület idei lóversenyeit. A versenyeken, amelyek mindkét napon verőfényes nyári időben folytak le, szép számú közönség jelent meg, akiknek soraiban ott volt a többek közt: Jankó Ágoston alispán, Csekonic Sándor gróf, dr. Dellimanics Lajos, Baich Iván báró, Rohonczy Gedeon, Tellecsky Kristóf, Nebovidski Gyula őrnagy, Daniel Ferenc, Solymos Gusztáv stb. A versenyek sportszemponthól is igen érdekesek voltak s több mint 70 ló volt nevezve a versenyekre. Az első nap baleset is történt ugyan, amennyiben Petrovics főhadnagy lova felbukott s magával rántotta lovasát, de a főhadnagy csak kisebb sérülést szenvedett. A versenyeket, amelyen a szegedi honvédeknek játszott, a közönség mindvégig nagy érdeklődéssel nézte s különösen erősen érdeklődtek a szerb földmivelők, akik igen nagy számmal jöttek el a versenyekre.

Esküdtszék.

Gyujtogatás boszuból.

Az első tárgyalás.

A nagybecskereki kir. törvényszéken ma kezdődtek meg a juniusi esküdtszéki tárgyalások, amelyek már az új „Törvényház” esküdtszéki termében folynak le.

A mai első főtárgyaláson Vinka János 26 éves napszámos, ozorai lakosnak gyujtogatási ügyét vették elő, aki folyó évi január hó 25-én Petrovics József románszárcsai lakosnak 420 korona értékű szalmáját szándékosan felgyujtotta.

Vinkát, aki ugyanis Románszárcsán Petrovicsnál mint béres szolgált és gazdájától már többrendbeli előleget vett fel, egyszerre csak megszallta a honvágy és szolgálatát otthagya, fiatal, szép feleségehez Ozorára ment haza. Petrovics, aki az adott előlegeket sajnálta, a szolgabírótság útján köteleztette Vinkát, hogy a szolgálathoz visszatérjen. De bár inkább ne tette volna, mert nem volt benne köszönet, Vinka ugyan visszatért, de kocsit követelt gazdájától, hogy feleségét és butorát Ozoráról Románszárcsára hozhassa. A gazda ezt megtagadta, amire boszuból felgyujtotta gazdája szalmáját s azután ismét Ozorára szökött.

Ezért a bűnéért a bíróság elé került s ma állították az esküdtszék elé.

A mai tárgyaláson az esküdtszék a következőképen alakult: Elnök Junker János, szavazóbírák Junga Aladár és Szilágyi Lajos, jegyző Gojdiés Miklós, ügyész Czenger Nándor, védőügyvéd dr. Várady Imre képviselőtársaságban Almásy Elek.

Rendes esküdtek: Kaszás Sándor, Pintye Gyura, Weisz Zsigmond, Schön György, Szeles József, Nagy Mátyas, Nagy József, Grünfeld Benő, Klein Gyula, Kószó Sándor, Kardos Sándor és Pálkás János.

Az esküdtek megesketése és egyéb szokásos formalitások után kihallgatták a vádlottat, aki tettét beismeri. Ezután a tanukat hallgatták ki, itéltohozatalra azonban még csak este kerül a sor.

Holnap Franczen Péter nagybecskereki lakos rablás miatt kerül a vádlottak padjára.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest, junius 1. (A „Torontál” eredeti távirata) A képviselőház mai ülésén elintézte az appropriációt is, annak a honvédtiszti fizetésemeléséről szóló szakaszával együtt, azonkívül ugyszólván vita nélkül letárgyalta a büntető novellát és több apróbb javaslatot. Mindezek mellett azonban a legnagyobb nevezetessége az ülésnek, hogy Apponyi Albert gróf kultusz-miniszter beválva legutóbbi ígérését, a mai ülésen betérjesztette az ingyenes népoktatásról szóló törvényjavaslatot.

Az ülést Justh Gyula elnök délelőtt 10 órakor nyitotta meg.

Az elnöki jelentések után Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatási miniszter betérjesztte az ingyenes népoktatásról szóló törvényjavaslatot. (Éljenzés.)

Most folytatták az appropriáció tárgyalását.

Thoroczkay Viktor báró, Bozóky Árpád ellene beszél. Bozóky Árpád (a VI-ik szakaszánál) azt indítványozza, hogy esetleges törvénytelen kormány ellenében törvény alkottassék, mely az összes adók befizetését és beszédését eltiltja.

Wekerle Sándor miniszterelnök reflektálva a felszólalásokra, Bozóky beszédére megjegyzi, hogy ezt a kérdést tényleg tisztázni kell, azonban nem akar prejudikálni, mert nagyon súlyos magánjogi változások fűződnek hozzá. Azért kéri most egyelőre a kérdés mellőzését s a javaslat változatlan elfogadását.

Becsey Károly az adóbevallások körüli visszaélésekről szól s kéri a lakbér-osztályok rendezését.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy ettől most nem lehet eltérni.

Nagy György a VIII-ik szakaszánál, mely a honvédtisztek fizetésemeléséről szól, azt fejtegeti, hogy nem alkotmányos dolog a koalíció fennállása alatt ezt a paktumban nem levő kérdést napirendre hozni.

Holló Lajos hosszasan beszél a 48-as és 67-es pártok közötti viszonyról. Kijelenti, hogy csak mint egyén szól erről. Arra figyelmeztet, hogy lejárt embegek befolyást igyekeznek szerezni a függetlenségi párt ellenére. Feltegeti, hogy tisztázni kell a viszonyt a függetlenségi párt és a nemzet között. A javaslatot egyébként elfogadja.

Simonyi-Semaden Sándor Hollóval polemizálva azt mondja, hogy nem a 67-esek közelednek a 48-asokhoz, hanem

a 48-asok a 67-esekhez. Különben is a koalíció tagjait nem a 48-as programmal választották meg, hanem a koalíciós programmal.

Gál Gaszton, Nagy György felszólalása után Wekerle Sándor miniszterelnök hangsúlyozza, hogy politikai kötelesség a honvédtisztek fizetésének fölemelése s azért kéri a VIII-ik szakasz változatlan elfogadását.

A Ház elfogadja s egyuttal megszavazza az egész appropriációt, mire az elnök nyomban átteszi a megszavazott javaslatot a főrendiházhoz.

Ezután több más kisebb javaslatot intéztek el.

Kiss Áron református püspök halála.

Budapest junius 1. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Debrecenből jelentik, a tiszántuli ref. egyházkerületnek szombaton elhunyt nagynevű tudós püspökét, Kiss Áront junius 3-ikán, szerdán fogják nagy gyászünnepségek közepette a debreceni főiskola díszterméből örök nyugalomra helyezni. A temetésre az egész város nagyban készül, de messze földről is jelentkeznek küldöttségek a temetésre. A temetésen képviselteti magát a kormány is, vala a főrendiház, amelynek tagja volt.

Kultur-ünnep Sopronban.

Budapest, junius 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Sopronból sürgönyzik, a Dunántuli Közművelődési Egyesület tegnap tartotta ott nagy ünnepiességek között XVII. rendes évi közgyűlését Széll Kálmán elnöklésével. A közgyűlésen nagy közönség jelent meg s Sopron városa lelkes fogadtatásban részesítette a vendégeket.

A pécsi francia emlék fölavatása.

Budapest, junius 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Pécsről sürgönyzik, ott tegnap avatták föl ünnepiesen a napoleoni harcokban ott elesett francia katonák emlékezetére állított obeliszket. Az ünnepen a magyar kormányt Bolgár Ferenc államtitkár, Franciaországot pedig a bécsi francia nagykövét képviselte. A leleplező aktus után, mely óriási közönség jelenlétében folyt le, 160 teritékű diszlakoma volt, majd pedig népünnepély a „Tettyén.”

Határidő-üzlet.

Budapest, junius 1. A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre 1908.) . . . 20.68— — Rozs (októberre 1908.) . . . 17.90— — Tengeri (juliusra) . . . 14.26— — Tengeri (májusra) . . . 13.24— —

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

HÁZELADÁS!

Nagybecskereken, Német-utca 8. sz. alatti magános ház szép virágos, szőlő- és konyhakerttel szabadkézből eladó.

BORÓCZY DEZSŐ, háztulajdonos.

524-3.1

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

Minden külföldi fölmul hazánk természetes szénsavas-vizek királya:

a mohai ÁGNES -Forrás.

Millenniumi nagyermel kítüntetve. Kítűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomor- bajosoknak.

Kedvelt borvíz! Olcsóbb a szódavíznél! Mindenütt kapható!

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Panesováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Panesováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csősztelekről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

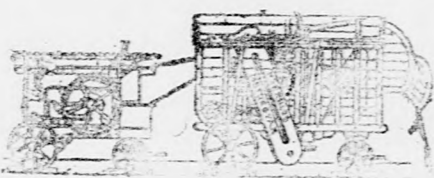
b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 p. c.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csősztelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 39 perc.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Mercur-mótorvállalat, Budapest, V. Váci ut 30.

Ajánlja egy esélési, mint malomüzemre kitünően alkalmas, legegyszerűbb benzinkombijait, melyek V. ker., Váci ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes
jótállás
"kifogástalan"
üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Rámulatosan egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

:: 13—14 éves fiú is kezelheti! ::

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 darab elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!
(175—26.13)

Jobb házból való fiú nyomdász-
tanulóul fizetéssel felvétetik.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HÁZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSBEN

Eladó, két darab teljesen felszerelt
Johnston kévekötő aratógép

mely 1906. évben szállított
ujjonnan és csak egy napig
lett használva, 600 koronáért
darabonként.

Cím e lap kiadóhivatalában.

516—x5

559. bvk. 1908. sz.

523—11

Arverési hirdetmény.

Alólirott kir. bir. végrehajtó által közhírré tétetik, miszerint a tek. nagybecskereki kir. járásbírósnak 1908. évi V. 340, 418., 459. és 460. szám alatt kelt végzése folytán dr. Obadean Pál nagybecskereki ügyvéd által képviselt Voda Györgyné, Vulkán Emil écskai, Csikola Petru (Leves) nagytoráki és dr. Obadean Pál nagybecskereki lakos felperes részére Gilezán Valér románécskai lakosnál 920 kor., 55 kor. 35 fill., 320 kor. 80 fill. és 279 korona s járulékaik iránt kielégítési végrehajtás utján 1908. évi március hó 30-ik napján Románécskán lefoglalt, 1161 koronára becsült butorok, 2 ló, 1 kocsi, 1 tehén stb.-ből álló ingók Románécskán alperes lakásán birói árverésen készpénzfizetése mellett leendő eladása 1908. évi június hó 16-ik (tizenhatodik) napjának d. u. 3 órájára tüzetelt ki, az 1908. évi V. 340/6. szám alatt kelt végzése alapján az árverés elrendeltetvén, annak az alap-, illetve felülfoglaltatók követelése erejéig is, 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében, amennyiben törvényes zálogjogot nyertek volna, meg fog tartatni.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881: LX. t. c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólirothoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy később bejelentett elsőbbségek végrehajtó kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölölégére fognak utasítani.

Nagybecskereken, 1908. évi május 24.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

974/1908. szám.

Románécska község előljárárságától.

Arverési hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Románécska község tulajdonát képező

vadászati jog

1908. évi június hó 2-ik napján d. e. 10 órakor Románécska község házánál tartandó nyilvános árverés utján 6 (hat) egymásután következő évre a legtöbbet ígárőnek bérbe fog adatni.

A vadászterület vagy 3500 kat. holdat tesz ki. A bérlet 1908. évi június hó 1-én veszi kezdetét, mely naptól a bérlet idő számítottatik.

Kikiáltási ár évi 250 kor. Banaftépennek 10%-a, mely összeg az árverést megelőzőleg az árverést vezető előljárárságához lefizetendő

Írásbeli ajánlatok zártan elfogadhatnak. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában érdekeltek által betekintheők.

Románécska, 1908. évi május hó 25.
Molnár János,
körjegyző.

Egy különbejáratu,
szép butorozott szoba

Váraljai-utca 39. sz. a.
azonnal kiadó.

511—65

3019/1908. sz.

414—32

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye nagyszentmiklósi járásho tartozó Nagyösz községében lemondás folytán megüresedett községi állatorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: évi 1400 kor. fizetés, a husszemle utáni díjak és a körállatorvosok részére szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Felhívom mindazokat, kik a kérdéses állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883: I. t.-c. és az 1888: VII. t.-c. értelmében felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi június hó 12-ig annál inkább küldjék be, mert a késve érkezett kérvényeket nem veszem figyelembe.

A választást f. évi június hó 13-án d. e. 8 órakor fogom Nagyösz község házánál megtartani.

Nagyszentmiklós, 1908. évi május 21.

Hadffy,
főszolgabíró.

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

vasuti állomás, posta, távirda és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsí Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15—szept. 15.

Speciális gyógyfürdő szív betegek részére, női bajoknál, hólyag és vesebajoknál, kö- és fővénybetegségeknek, a légutak-, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sápkor, vérszegénység, görvély- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radioaktív szénsavas sós és szénsavas vasas források. Prospektus kívánatra küld a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ

≡ SZÉNSAV-MŰVEK ≡

karfelen kívül szállítanak, azonnal, bármily mennyiségű természetes vagyileg legtisztább folyékony szénsavval a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból.

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Sürgönyeim: MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ. Interurban telefon 18. sz.